

БУРЯДАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советей, Министруудэй Советей орган

№ 247 (11540)

1967 оной октябрийн 20, пятница

Сэн 2 мүнгэн

*Эрдэм болон техникын ажал ябуулагшад!
Манай Эхэ ороной эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэе түргэдэхын түлөө, эрдэм наурын саашадаа халбархын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты!*

Агууехэ Октябрийн үрэ—совет түрүү эрдэм наука мандаха болтогой!

(Агууехэ Октябрийн 50 жэлэй ойдо зориулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргахан Уриануудна).

ТАСС-ай мэдээсэл „ВЕНЕРА-4“ ГЭЖЭ АВТОМАТ СТАНЦИ ҮҮРЭЙ СОЛБОН ГЭЖЭ ПЛАНЕТЫН АГААР ХУДАР ОРОЖО, ТЭРЭЭН ДЭЭРЭ БУУГАА

«Венера-4» гэжэ совет автомат станци 350 километр хилийн зайда нийдэж, 1967 оной октябрийн 18-да Үүрэй Солбондо 4 нарын турша соо нийдэн дабаа, замбуулиной хизаар дайдын физик шэнжэ шанарнууд тухай олон тоото шэнжэлүүдэе абаха арга олгобо. Станци Үүрэй Солбондо хүрэхэ үедөө шэнжэлүүдэе суранзаний полиин ба радиобүхэлүүрэй тэндэ үгы байһые бүридхэн гэдэ. Водородно нулахан хүрээ бии гэдэ бүридхэгдэе.

«Венера-4» гэжэ автомат станци мүнөөдөр,

1967 оной октябрийн 18-да, Москвагай сагаар 7 час 34 минутада замбуулиной хоёрдохи скоростеор Үүрэй Солбондой агаар руу ороод, буулгагдаха аппарат—научна лабораторинь станциһаа тусгаарлан халаба. Планетин агаар худар орогшо аппаратай аэродинамическа хадүүлга хэһэнэй һүүлээр тусхай парашюдтай түхээрэлгэнь зүндөө хүдэлөөд, Үүрэй Солбондой агаар руу удаа дараалан буужа үргэлжэлөө.

Бууһан аппаратай шэнжэлгэ хэхэ приборнууд Үүрэй Солбондой агаарай параметрүүдэе 25 километр зайда час хахадай турша соо таһалгаряагүй хэмжэн, тэдэниие дэлхэй

худар дамжуулаа. Тэрэ аппаратай Совет Социалис Республикатуудай Союзай дүрэ зурагтай хоёрдохи выпелые планетэдэ абаашажа табиба.

Үүрэй Солбондой агаарай дараса, нягтарал, температура ба химическэ бүридэл хэмжэгдэн тодорхойлогдоо.

Тодорхойлогдоһон бүхы участогай агаарай температура Цельсээр 40-һөө 280 градус хүрэтэр хубилдаг, агаарай дарасан 1-һээ 15 атмосфера хүрэтэр нэмэлэг байба. Хэмжэлгын мэдээнүүдһээ харахада, Үүрэй Солбондой агаар үргэлжэдөө шахуу углекислэ газһаа

бүридэнэ; тэндэхи кислород ба уһанай уурал 1,5 процент болоно; азодой бии байһаниинь элирүүлэгдэггүй.

Научна туршалгын мэдээнүүд шалгадан шэнжэлэгдэжэ байна, хожом тунхаглагдаха. Тимһээ «Венера-4» гэжэ совет автомат станци анха түрүүн Үүрэй Солбондо дүтэл дүтэлһөөр тэндэ буужа, энэ планетэ тухай тон шухала мэдээнүүдэе абаха арга олгобо.

Планетэнүүд хоорондын «Венера-4» гэжэ совет автомат станци хэһэн научна шэнжэлгэнүүд—совет эрдэм, техникын онсо гайхамшаг шэнэ илалта, Наранай аймагай планетэнүүдэе шэнжэлгын тон шухала шата болоно.

РОССИЙСКОЕ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, СССР-эй МИНИСТРУУДЭЙ СОВЕДТЭ

1967 оной Октябрийн социалис революциин табин жэлэй алдарт ойн Парти болон Правительствэдэ 1968 оной ардай ажамые түгэсгэй. 1968 оной гурван түгэсгэй. 1970 онойд түсэбүүдэй түрэмгэ, таршалан республикын оной гурван бүлгэдэй түрэмгэ зүбхэн хэлэгдэе үрэгдэе.

«Венера-4» гэжэ совет автомат станци планетэнүүдэй хоорондохин хизаар дайдые шэнжэлүүдэе анха түрүүн Нарын дабшаха замда 1967 оной 12-то амжалтатгайгаар дабаа, мүнөөдөр, 1967 оной октябрийн 18-да Үүрэй Солбондо

хүрэхэ, тэрээн дээрэ дорьбоогүйгөөр бууба.

Энэ планетын агаар соо шэнжэлгэнүүдэе хэхэ арга дэлхэй дээрэ анха түрүүн хангаһан научна лаборатори Үүрэй Солбон дээрэ абаашагдаа.

Тон һонин научна мэдээнүүд абтаба. Үүрэй Солбондо хүрэхэн энэ анха түрүүшын автомат станциин, тэрэһэнэ һара дээрэ дорьбоогүйгөөр бууһан түрүүшын станциин манайда, Советскэ Союзта бүтээгдэһэн ба дэгдээгдэһэндэһэн биднээр, бүхы совет аралтаа хамта омогорхон баярлажа байнабди.

«Венера-4» гэжэ автомат станциин туһаламжаар Наран шадархи замбуулиной хизаар дайдые шэнжэлгэ хэрэгтэ шэнэ хуудаһа нээһэн зорилго, планетэнүүд хоорондын ха-

рилсаанда хабаатай тон орёо нарин техникческэ зорилгонуудай нэгэн шийдхэгдэбэ.

Биднээр, энэ автомат станцине бүтээгдэжэ хабаадагшад планетэнүүд хоорондын хизаар дайдые шэнжэлгэ талаар совет эрдэм ухаанай энэ онсо гайхамшаг туйлалтые Агууехэ Октябрийн социалис революциин 50 жэлэй ойдо зориулнабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

„ВЕНЕРА-4“ ГЭЖЭ ПЛАНЕТЭНҮҮД ХООРОНДЫН СОВЕТ АВТОМАТ СТАНЦИНЕ БҮТЭЭЛГЭДЭ, ДЭГДЭЭЛГЭДЭ ХАБААДААН ЭРДЭМТЭД, КОНСТРУКТОРНУУД, ИНЖЕНЕРНУУД, ТЕХНИКҮҮД, ХҮДЭЛМЭРИШЭДТЭ, БҮХЫ КОЛЛЕКТИВУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДТЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд! Планетэнүүд хоорондын «Венера-4» гэжэ совет автомат станци мүнөөдөр, 1967 оной октябрийн 18-да, замбуулины шэнжэлгын түүхэлэ анха түрүүшынхэ Үүрэй Солбон дээрэ научна лаборатори буулгаад, тэрэнь планетин агаар соо, ноуур талада научна бүтэж шэнжэлгэнүүдэе амжалтатгайгаар хэбэ. Совет Социалис Республикатуудай Союзай гербтэй хоёрдохи выпел-Үүрэй Солбон дээрэ абаашагдажа табила.

«Венера-4» гэжэ автомат станци Үүрэй Солбондой агаар худар замбуулиной хоёрдохи скоростеор ороод, һүдлээр парашюдтай тусхай түхээрэлгээр аэродинамическа хадүүлга хэһэнэй һүүлэд тус планетэ дээрэ буужа, научна шэнжэлгын программа удаа дараалан гүйсэд дүүргэе.

Үүрэй Солбон дээрэ автомат станцине бүтээгдэжэ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

станциин амжалтатгайгаар бууһан ушар, научна орёо нарин туршалгануудые хэһэн ябадал—совет эрдэм, техникын онсо гайхамшаг шэнэ туйлалта, дэлхэйн эрдэм наукада оруулагдаһан тон шухала хубитэ болоно. Замбуулинды шэнэ илалта хадаа Агууехэ Октябрийн социалис революциин табин жэлэй ойдо зориулагдаһан гайхамшаг бэлтгэ, совет арадай зохёон байгуулды бэлгит шадбарин халбаран хүгжэлгэнэй, манай Эхэ ороной үгэ шадлай урган дэбжэлгэнэй, социализмын бүлюк һайн байһанай эли тодо гэршэ мүн.

Замбуулинды илалта хадаа эрдэм, техникын эгээн орёо нарин зорилгонуудые шийдхэгдэһэн, Үүрэй Солбондо автомат станциин хүрэхэ гайхамшаг нийдэлгэ хангаһан совет эрдэмтэдэй, конструкторнуудай, инженернуудэй, техникүүд болон хүдэлмэришэдэй бэлгит шадбаряар, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ

оролдолго хүсэлгэнгөөр туйлагдаа. Наранай аймагай планетэнүүдэе, замбуулиной хизаар дайдые шэнжэлгын талаар туйлагдаһан энэ асар ехэ амжалта юу харуулааб гэхэдэ, КПСС-эй XXIII съездын табин зорилгонуудые манай эрдэмтэд, конструкторнууд болон хүдэлмэришэдэй түсэбшэлэн бэлдүүлжэ байһые үшөө дахин гэршэлэн батална.

Үүрэй Солбон дээрэ анха түрүүшынхэ дорьбоогүйгөөр бууһан «Венера-4» гэжэ автомат станцине ухаалан зохёолгодо, уралан бүтээлгэдэ, нийдхэн дэгдээлгэдэ хабаадаһан эрдэмтэд болон конструкторнуудые, инженернууд, техникүүд ба хүдэлмэришэдэе, эмхинүүдэй коллективүүдэе Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Советэй Президиум, СССР-эй Министруудэй Совет, бүхы совет арад үнэн зүрхэнһөө, халуунаар амаршална. СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ СССР-эй МИНИСТРУУДЭЙ СОВЕТ

РОССИ: ҮРЭ ДҮНГҮҮД БА ХАРАА ТҮСЭБҮҮД

РСФСР-эй Верховно Советэй хоёрдохи сессии

Эхэ ордон соо РСФСР-эй Верховно Советэй хоёрдохи сессии-1967 оной октябрийн 18-да, Москвагай сагаар 7 час 34 минутада замбуулиной хоёрдохи скоростеор Үүрэй Солбондой агаар руу ороод, буулгагдаха аппарат—научна лабораторинь станциһаа тусгаарлан халаба. Планетин агаар худар орогшо аппаратай аэродинамическа хадүүлга хэһэнэй һүүлээр тусхай парашюдтай түхээрэлгэнь зүндөө хүдэлөөд, Үүрэй Солбондой агаар руу удаа дараалан буужа үргэлжэлөө.

Бууһан аппаратай шэнжэлгэ хэхэ приборнууд Үүрэй Солбондой агаарай параметрүүдэе 25 километр зайда час хахадай турша соо таһалгаряагүй хэмжэн, тэдэниие дэлхэй худар дамжуулаа. Тэрэ аппаратай Совет Социалис Республикатуудай Союзай дүрэ зурагтай хоёрдохи выпелые планетэдэ абаашажа табиба.

Энэ планетын агаар соо шэнжэлгэнүүдэе хэхэ арга дэлхэй дээрэ анха түрүүн хангаһан научна лаборатори Үүрэй Солбон дээрэ абаашагдаа.

Тон һонин научна мэдээнүүд абтаба. Үүрэй Солбондо хүрэхэн энэ анха түрүүшын автомат станциин, тэрэһэнэ һара дээрэ дорьбоогүйгөөр бууһан түрүүшын станциин манайда, Советскэ Союзта бүтээгдэһэн ба дэгдээгдэһэндэһэн биднээр, бүхы совет аралтаа хамта омогорхон баярлажа байнабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

Манай социалис Эхэ ороной алдар солые арьбадхаха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада планетэнүүд хоорондын замбуулиной хизаар дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн асаглаха хэрэгтэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернууд, техникүүд, хүдэлмэришэд саашадаашые бүхы хүсэ шаладаа зориулжа байха гээд Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитетэе, Советскэ правительствые найдуулабди.

(ТАСС).

Хото городуудта, хүдөө нюутагуудта үйлсэ болон талмалуудта аруун сэбэр байлгахын, гоё найханаар шэмгэлэхын, хаа хаанагуй тосхонуудаа, нуурин газарнуудаа болбосон түхэлтэй болгохын түлөө социалист мурсысөөн республика соо дэлгэрээд байна.

Энэ мурсысөө үүсхэгшэ коллективүүдэй нэгэн—Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхоздо энэ талаар бүтээгдээн, бүтээгдэжэ байһан хэрэгүүд тухай эндэ хэлэгдэнэ.

АШАГ ОЛЗЫН АШААР

Манай колхоз аймаг соогоо томохон ажахуудтай нэгэн юм. Хорондоо болохон айда орошдог табан тосхондоо бүридэнэ. Хоёр дунда хургууд, найман жэлэй нэгэ интернат хургууд, табан фельдшерско-акушерскэ пункт, табан клуб, механизаторнуудай байха хоёр хамтын байра (байра бүхэнинь кино харуулаха тангалтай), хоёр сельскэ Совет колхоздоний бин. Тинхэдэ колхозоймнай тухам зуугаад гэнүүд харуул уужам, дулаан, бэхи һайн гэр байртай болонхой.

Иймэ ехэ амжалта гансата туйлагдашоогуй, 1957 оноо эхилжэ колхозоймнай экономико хараа байса ургажа захалаа һэн. Тэрэнэй урда нэгэ муухан клубтай һэмди. Соёл гэгээрэлэй гуламтын байрнууд гэжэ угы бэлэй. Тулюур туйган байдалһаа һуга һүрэн, ургашаа дабшахын тула колхознигууднай хаба шадалаа гарган хүдэлжэ, амжалтаа удаа дараалан арбадахажа захалаа. Хэрбэе 1953 ондо 110 мянган түхэргэй дохотой байһан һаа, һүүлэй зургаан жэлэй турша соо жэл бүри миллион түхэргэй доход оруулаа. 1965 ондо сагай уларай һаад ушаруулаха, ургаса таранай гарасын муу байгашы һаа, 1 миллион 80 мянган түхэргэй олоо доход оруулагдаа һэн. Мал ажалай продуктуудһаа ехэхи доходоо абадагди. Колхозоймнай гол халбаринь хонид болон. Ажахын тосоондо ороһон 34 бригадатайди. 1957 оноо энэ үдэр хүрэтэр хонидоймнай тоо толгой 16000-аар дээшлээ. Нэдондо жэл гүрэндо нооно тухшаажа, 370 мянган түхэргэй олоо оруула һэмди. Тинхэдэ юһа харин хугасгаа соо худалдаһан хонидоймхайн 190 мянгада шахуу болоо бэлэй. Энэһэнгэ гадна, эбэртэ боло малаа жэл эрхэ туха олошооруулабди. Гурбан тухай фермэдэ 759 толгой һаамхай үнээд бин.

Колхознай 7000 га газар дээрэ ороһондо ургамалууды таридат. Ажал хүдэлмэридөө ороһондогой һайнаар хүдэлжэ амжалта туйлаһан механизаторнуудаа, комбайнернуудаа, малшадаа ходо урмашуулаха байдагди. Һүүлэй үдэр гектарай 12—15 центнер хүрэтэр тарла хуряажа абадаг болонхойбди.

Полевой станууд эмхи гуримтай болгодоо. Жаргаланта, Номог-Толгой гэжэ газарнуудада механизаторнуудай байха хамтын байранууд үншэй баригданхай. Кульбаза, столово энди бин. Зайн гал оруулагданхай, радио табидагди. Байрануудын булта сагааданхай. Өөрһингөө хүсөөр колхознай аймагай центрьэ радиогон уртаа татаһан байха. Хушун-Узүүрэй телефонной автомат станиц бин. Ноосолгын нассатай,

КПСС-эй XXIII съездын, ЦК-гай мартын Плениумэй түүхэтэ

хоёр хэлхэе холбооний табаттай, мүн радиоузелтай болонхойбди.

Дээрэ дурсагдагша барилганууд колхозой хүсөөр сум бүтээгдээ. Айл бүхэн республиканска газетэ, журналууды олоор захижа абаһа.

1965 оной апрель һараһаа табан тосхойнгоо үхибүүдтэ, пенсионернуудта түлбэригүүр кино харуулдаг болонхойбди.

Долоон жэлэй турша соо үнээдэй типовой 5 байра, хонидой типовой 6 хаһаа, мүн энэ жэл 5000 тахиягай байха типовой байра бариглаа.

Совет засаган түүхэтэ 50 жэлэй оё нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула манай колхознигууд эршэмтэй һайнаар хүдэлжэ байна. Мяха, һү, нооһо, үндэгэ гүрэндэ тухшааха түсэбөө колхознай үдүүлэн дүүргэдэ.

Түүхэтэ ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалист мурсысөөндэ колхознигууд бүтээгдөөр ороһондо, абаһан уяллага арбадан дүүргэжэ байһан.

Эрхим һайнаар хүдэлдэг хонидой бригаданууд олон. Жэнээлэхэдэ: Дарма Эрдынеевай, Гарма Цыдыповой, Бадмажар Манбадаровой, Георгий Васильевай бригаданууд эрхимлэнэ. Мүн һаалшиад Прасковья Буланцева, Елена Одиновкина, Валентина Мальцева гэгшэд жэлэйнгэ түсэб 100 процент дүүргэжэ.

Энэ жэлдэ ургаса хуряалгамнай яһала һайнаар үнгрэбэ. 20 мянган центнер алтан шаргал шэринсэ гүрэндэ тухшаагди. Комбайнернууд Цырежан Даниев, Платон Степанов, Евгений Семенов гэгшэд богонхон болзор соо 670—700 гектар тарла хуряажа, ажалтай үлгэр жишээ харуулаа.

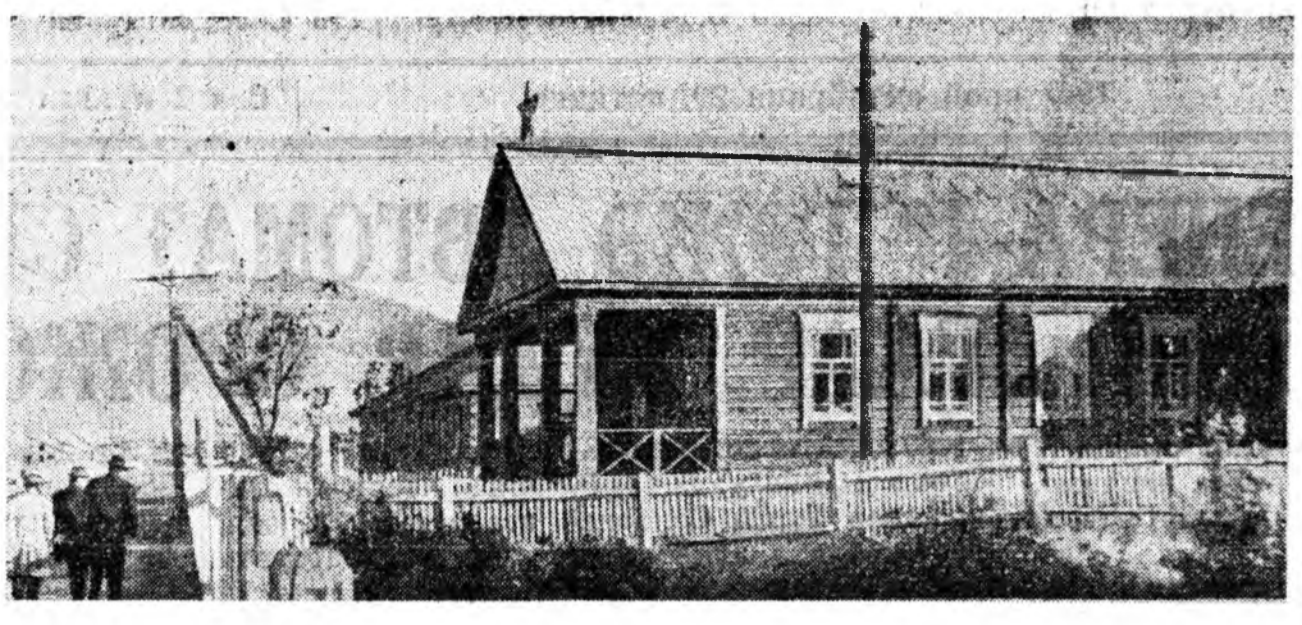
Холын отарада хүдэлдэг хонидой үхибүүдэ агуу ойн түүхэтэ жэлһээ захалажа эдөө хоолоор, хубсаага хунараар хангаха голын тогтоол колхозной правленин абаа.

Октябрийн социалист революциной 50 жэлэй ой болотор тосхондо бүри һайн, болбосон һайхан болгохын түлөө мурсысөө эмхидхэхэ үүсхэл манай «Знамя Ленина» колхозой гэнүүд гаргаа. Харалһан хэмжээ лобулануудаа дүүргэжэ, түрэл тосхойнгоо хлам эхээр сээсэгһэн халбархын тула бүхи хүсэ шадалаа гаргахабди гэжэ найдуулаха байһан. Ехэ амжалта туйлагданууднай парти, правительствен сэсэн мэргэн хараа шугамһаа эшэтэй.

Ц. СЕМЕНОВ, колхозной правленин түрүүлгэшэ.

Манай ороной эгээл шухала асуудалнуудай нэгэн—болбосон түхэлтэй байраар хүн зоной эрилтэнүүдые хангаха хэрэг болоно. Коммунист парти Совет правительство энэ зорилгы шийдэхын тула аша ехэтэй хэмжэ нүүдые абажа байдаг.

(КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдһэ).

ДАРХАН СОЛОТОНОЙ АША ТУҢА

1957 он болотор мүртэй клуб-шөгуй байһан лэмди. Уйтан гонзгорхон гэр соо хаа-яа кино харадаг, элдхэдэ шагнадаг, суглаа хураллаа хэдэг, юрэдөө мүнөө һаахалда, тулюуршаг байгдан гашаа.

Баян, түрүү колхозоор ябаад ерэхэдэ, яаха аргагүй атархахан. Шэнэ харуул клубтай, зонойн байрны жэшээгүй һайн, атархахаар байһа бэлэй. Тард хараһан үзэһэн тухайдаа хоёртэй хэлбэ саана ороһондогой һэн.

Барилга хэһэн тула мунгэн харгалтай, колхозной тинхэдэ аймаг соогоо гэгдэнги тооло байгша бэлэй.

Тинхэдэ Цырен Семенович Семеновые түрүүлгэһэн һунгалт байхаданай, тэрэ нагата колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ ингэжэ хоөрһөн юм:

—Хамгай бригаданууд Малай хуу абажа, хаража үзэбэ. Малай һонгтой байра хомер. Ури шаримнай ехэ. Нэн түрүүндэ оршо олоо эхээр оруулдаг халбархын нэгэн болохо хонин ажаллаа һайжаруулаха ёһотойбди.

Ехэ зүб табидаһан харал болот баримталжа, колхозной хугалтын дабан өвдэ дабшажа эхилһэн юм.

Нгэ жал болоод байхада, гурбан зуун хүшэй һууха һууритай

уужам харуул, ехэнүүд сонхотой, досоогоо библиотекетэй, фойетэй манган томо клуб бариглаа һэн.

Шэнэ клубтай болоһондоо хүн бүхэн ехээр баярлаа һааб даа. Дэнгэй лаамна носоогоод суглаагаа хэдэг клуб гэжэ нэрстэй гэрхэнэй орондо соёлой ншмэ һайн гуламтатай болоһондоо залуушуул хонһанһе ехээр баясаад, уран һайханай харалгада бэлхэдээ абъястай, ажаллаа ургашатай болоодхөө бшуу.

Энэ барилгада нюотагай эрхим бэрхэ дархашуул хабадуулагдан юм. Данзан Нагмитович Нагмитов, Дана Цыренович Сангаев, Сулытим Чимитович Чимитов гэгшэд барилга дээрэ шалгарһан, һүүлдһе нилээд олон шэнэ барилгада хабаадалһан байха.

Тэрэ гэрһнөө хойшо нюотагаймнай шэнэ гэрнүүд хойно хойноһоо боложо эхилээ бэлэй. Энэһинэй колхозой экономикын хугжэһе болотор гэрһнөө бшуу даа.

Хуушан гэрнүүд гэжэ колхоздо угы шахуу болоо. Нгэ хэды юмэд мүнөө дээрэ үлэнхэй даа. Тэдэмнайһе нигрээр ондоо тээшэ зөөгдөжэ. Хуушан гэрнүүдые задалжа, һонгтойһе һэлбэжэ, шэнэ модо оруулжа, холын отарануудта абаажа табидагди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Знамя» колхозой гол гудамнай хүнэй һууха һууритай байһан тэй, фойетэй клуб колхоз дээрэ бодоогдон.

Э. ЛАПИНАЙ

БАЯРЛАНГУ БАЙХЫН АРГАГУЙ

Утаашаа найма метр, эхотой һайхан баригданһан нэ гэр урда үйлсэдэ харахтэйнь уулзаха, хөөрөлдөө түрөө һэн. Хүнөө һурмэдэхэдэ, Шираб Буянтув дьлов эзэнинь байба. Гэр уужам, харуул, түгэс гүрэтэй. Хамаг юмэһиний һуримтайгаар табидагди. Угы, ажалдаа байба. Нухар пов өөрһингөө колхоздо урда дэлһэн, элдэб ажал хэлбэри шон ябаа, дархалаа, тоо бүр шөөршье хүдэлөө. Мүнөө модо бугхалгараар хүдэлдэг, дэндөө шэлтэй, сула мараад, стогой саана һуугаад, аһа тас-нас татана. Асуудалнуу ратайгаар харюусаба.

Асуудал. Шираб Буян гэрээ хэды саг соо барилга гээбэй?

Харюу. Январда барилгаа һэмди. Сентябрьда дилгэһэн гэрээ орообди.

Асуудал. Нимэ түргөөр рихадатнай хэн туһалаа гээбэй?

Харюу. Энэ түрүүн үлгэрлэһэн гэр туһаламжа үлгэрһингөө модо ойһоо асарһан ходо, трактор, машина үлгэрлэмадаа модьёмни таби. Мүн хуушан гэрһе колхоздо гэр худалдажа абаад, үлгэр туһалаа.

Мүн хүн зоной туһа гэрһаа, гансаараа хайшан гэр барихабди даа. Манай хид гэр барихадаа харилсадалсадаг заншалтай юм. Бишье олохон айлгай гэр бин хүн аабзаб. Минин ошорһон хада, хүн бүхэн шадла эр туһалаа. Босреснин хэмэ хээ һэм.

Тракторист Проконий Ан хонидод Владимир Цыбин, Дами Сангаев ходо ерээд, эм барилсадаг байгаа.

Колхозойнгоо, хүн элэ туһаар нимэ түргэн саг соо болохо. Мүнөө яһам эхэ Харша бариха ажалтайбди дүүргэхэб даа.

Агууехэ Октябрийн 17 айлдай эсэриг тариха палисадник, 175 айлдай ворота-үлдэ, 75 айлдай ставни, 70 айлдай гэрэй орой, колхозой һүлдэ тэмдэгтэй 5 арка манай дархашуул хэжэ түсэбтэй.

Эдэ бүгдэһэн хэгдэхэдэ, хотониймнай түхэл бүри гоё һайхан болохо.

Т. ТЫХЕЕВ, барилгын бригадир.

Э. ЛАПИНАЙ фото

Номог-Толгой гэжэ таранай тоог дээрэ механизаторнуудай кино хараха залдай гэр, эдэлжэ столово бин юм. Гадна яһала һайнаар баригданһан шонхон хамтын байра мүн лэ бин. Зураг дээрэ: механизаторнуудай хамтын байра.

ДЕПУТАДУУД ЭДЭБХИТЭЙ

Манай сомоной Советдэ депутатуд үбэл, хабарай сагта үбэр малдаа гүйсэд хүрэхэ үбэн хэдэ хэлхын, мүн тарна хуряалын халуун хаһада нилээд далайсагайгаар хүдэлөө.

Мүнөө малайнгаа үбэлхэдэ шударгыгаар болдхэ хэрэгтэй зохицоо заабар үгэжэ хурдачуулаһана.

Октябрийн ехэ һайндэрэй хүндэлдэ дэлгэрһэн социалист мурсысөөндэ ороһондо манай колхознигууд ажалтай шэнэ амжалта туйлахаар эрхимлэнэ. Түрэл тосхондо болбосон түхэлтэй болгохо гэрһн һайшаалтай үүсхэл гаргаа. Эндһе манай сомоной Советдэ депутатуд ударидахы үүргэеэ мартаагүй.

«Ноябрийн нэгэн болотор тосхондо яажа бүри болбосон болгохобди?» гэһэн асуудалаар һайшаг комсомедэй ээлжэтэ үзлэһэн үнгрэгдөө.

Эдэрхэн үлэнхэн үдэрнүүдтэ депутатудай айл бүхэндэ эсэриг тариха палисаднигай болгуулжа, элдэб янзын һоог мододы һуулгуулжа, баатар совет арадай туйлагданууды гэршэлһэн, грандан болон эсэгэ ороноо хамгаалтын

ЗУРАГЛАЛ ШЭНЭ ОДОНОЙ ДАБШАСА

Намарай сэлгээн һүни тогмоһонг олоо муншад отгоргойн гүн соо эмнандэн байхадаа, юмдэһеб «Знамя Ленина» колхозой зайн галай ялараа һануулан, сэдхэхэһин хүйшэрһин утаһа дайраба. Зүг татан зогсожо, өвдөө шертэн, ойро зуура болотого болобо. Тэнгарини зүйлэлэй тээ доохуур хэбэртэй, шанха баруун зүг барин, бишыхан, ялагархан одон дабшажа ябаба. Одон! Тинжэ даа, хүнэй шэдтэ гараар бүтээгдэһэн ялагархан одон! Ургашаа дабшасань уялгам, түргэн, үшөө ямар түргэн бэ. Түүхэтэ табан жэлэй турша соо хэлэн галһар томо алахаймнай шэдтэ гэрһат. Балта, халуурай бата нэгэдэлэй хүсэн. Һайшаг Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозоор ябажа ерһинээ туһагүй энди һанаандаа оруулба.

—Юрэдөө энэ Семеновиймнай колхоз гэһэн ааба, хүүүүн? — гэжэ автобус соо һуугаад ябаһан сагаан хахалтай үбэгжөөл намда халдаа һэн. —Табан жэлэй урдахана энэгүүр ябахадан, нимэ олон гэр бараанууд угил юм һэн даа. Түгнэ нюотагай шанжа шарай ягаан түргөөр хуулила гэһэнб. Ургашаа нимэ түргэн дабшасатай хадаа, отгоргойн одо муншэдэ индэжэ хүрэхэ арга боломжотой болон гэһэн аабзабди даа.

Дала наһатын энэ бодолы тинхэдэ һайшаагаа бэлэй.

Улаабтар үнгэтэй наран нэбшгэр модотой баруун тээхи хадануудай саагуур шургажа байгаа һэн. Хушун-Узүүр тосхойн ургажэдөө шахуу шэнэхэн гэрнүүдэй сонхонуд наранай гэрэдэ нодо һаргаан ялалһан. Хотоной үйлсөөр сүлөөтэй, гадан алхалха хүн харгдангүй. Тарна хуряалын халуун ханын дүүржэ байһанай гэрһа гэһэн ха гэжэ ойлохоор. Гол үйлсэе уруудал бульдээр алхалһа. Харган хоёр тэгүүр ковет гаргагдажа, хонхо яаматай үйлсэйн энэ харга хахалтан тэгшэлөгчөө. Колхозой түрүүлгэһэн Цырен-Дондок Семеновичой хэдэн хүнүүдтэй үйлсэдэ гараад хоёртэдөө хэжэ байхада хүржэ эрөөбди.

—Коведьһеһэн үшөө гүнзэгшгэ болгуулхамнай гэһэн гү даа. Борогойн гэрээр ороһол халижан байхадаа болохо ха. Тингэдэ дээрһэнэһэн аһа адуулуулжа, үшөө һайса жэгдэлүүлэе. —гэхэдэһэн, тэндэ байгшад зүбөөһэн.

Түрэл тосхондо болбосон түхэлтэй болгохо гэжэ республика соогоо үүсхэл гаргалһан «Знамя Ленина» колхозойһин түлэг хүдэлжэ байһанай. Болото дээрһэн абажа харахада, хэлэн бүтэһэн юмэһэн ехэ.

Хайшан гээд, ямар аргаар хэдэһэн жэлэй турша соо тус колхоз гэгдэнги байдалһаа гаргажа, элдэб шэнэ байранууды хэды олоор баряа гэһэнб гэ-

һэн асуудал гараа һэн. Таряамад, малшад тухай парти, правительствен үдэр бүррин анхарал оролдого, мүн колхознигуудай шударгы ажал гэжэ хэлдэхэ хэрэгтэй. Арбаад жэлэй саана колхоз гүрэндэ 250 мянган түхэриг үрйтэһэн байгаа. Колхознигууд худалда, худалда, тингэдэ ажалта үдэртөө мүртэй муршые абадаггүй: 2 түхэриг мунгэнһөө, хахад килограмм ороһонһоо дээшэ хубаадангүй байһан. Энэһэн дээрһэнэ заримашуул ажалашые тоохоёо болжэ эхилээ һэн. Ажал хүдэлмэриһөө гэгдэхэ, таһархан тоогуй.

Эдэ бүгдэдэ эсэе табиха шэнэ түсэб табигдажа, хүн зон урмашуулагдажа эхилээ. Ажахынгаа гол халбарин болохо хонин ажалда найдамтай, дүршэлтэй хүнүүд табидаа. Нгэ жэлэй үнгрөөд байхада колхознигууд дали ургандад ургашаа эрмэлзэн, ажал хүдэлмэридөө хангалтайгаар хандадаг боложо, амжалтаһаа амжалтада дабшажа эхилээ һэн.

Ашаг олоёо арбадахадаа, колхоз үргэн далсэ-тэйгээр барилга хэжэ арга боломжотой болон.

Харгаһатадаһан, Галтайһан, Дээдэ-Сугайдаһан ошондо, дандаа шэнэ гэрнүүд. Малһан бүхэн дулаан, харуул байртай. Колхозник бүхэн түхүнһэн байдалтай, баранайн шарай гэрэлтэй, урматтай. Гэрһэн ороһондо, урданай буряаднуудай зүүдэнһэн оруулаагүй юмэһэнүүд: шэнэ модын хубсханууд, комок, гэрдероб, телевизор, радио... Автобусоор ябаһан дала наһатын үгэ гол руунь харбаа.

Агууехэ Октябрийн 50 жэлэй һайндэртэ бэлхэдэ түлэг дуидаа ябажа байһанай.

Колхозой түбтэ баатар совет арадаймнай ажал габьяае харуулан зурагууд, лозунгунууд, стэндүүд.

Хушун-Узүүрэй дунда хургуулин дэргэдэ хилээр ороно шэнжэлгын музей бин. Энэһэн бүри үргэдхэдэжэ, колхоздоо үгтэхөөр хараалаганхай; һалын сагта музейн шэнэ гэр баригдаха. Үбгэд, хүншад хуушан сагай үлгэдэлнүүдые: модон уур мунса, улхан табай, үхэг, хуларга, архи пәрэдэг тоого, һаба — музейдэ асаржа үгэһэн.

Шэнэ байдалтай шэнжэ шарай һайхан даа! Гэрһэн нэгэ тоһолол нюотагай үбгэд хэнэ.

Колхозой байдалтай танилсаад байхадаа, отгоргойн үй түмэн, тоһормо олон муншад соогуур ургашаа ялаган дабшаһан одоной нийлэн яллага баһал элдэбэ үндэһэтэй гэжэ һанагдаа һэн. Энэ одоной дабшасадат, колхозой байдал бэхинжэ, халбаран, мүн лэ ургашаа дабшана. Ялагархан олоһол жэрүлдэһэн шэнэхэн гэр байранууд баһал яларна, тоһорно.

Ц.Д. ХАМАЕВ.

“ҮЛҮҮ ХАРАЖА, БУЛУУ ХИМЭЛХЭ”

**ХҮДӨӨ
БЭШЭГШЭДЭЙ
СУГЛААН**

ҮДӨӨГЭЙ тариад, меха-
низаторуудай хара хүднөө
хүсэ шадлаа гагшиан-
хүдэлжэ ургуулан орооно
гэшэмнай үнэхөөрөө
алтан зөөри ха юм. Элээ-
д арьбадха, наринаар хала-
д, үрлэтэ хоролтодо оруул-
гдда тула хүн бүхэн саг үргэл-
д орлодоо зэргэтэй.

Жэсөөлхэдэ, энэ жэлдэ Ба-
шүүрй аймагт «Расвет» кол-
хоздо Б. Г. Григорьев гэгшэ ком-
байнер Е. А. Вельские угдөө
оруулаад, хоюулан сентябрийн
18-най үдэр комбайн бункер
сооноо 320 килограмм орооно
хулгайлаа байһанаа баригдажа,
хуулин хэрэгтэ хабадуулагдаа.
Хэрбээ колхозой правлени, ара-
дай хянагшадтай зүгһөө нарин
нягта хиналта табяад, комбайн-
һаа тоог дээрэ асаргадан тарья
жоншадгүй хайнаар бүридхэдэг
байгаа хаань, нигжэ тархан
хулгайда орохогүй хэн.

Һагүй хэбтэдэг, комбайнһаа га-
раһан тарьяа һүницдөө хэшиг
шөгнэжэ, тооложо абалдаггүй бай-
ба. Энэһине һамбаалжа, Ми-
лыгин, Алексеев гэгшэд комбайн-
һай хоёр бункер (24 центнер)
үрлэнэй шэниисе автомашинһаа
хээд, ой соо абалнажа нисуха,
һүүдэндэ худалдаа, мунгынь
хубаажэ абаха гэлсээ ха юм. Энэ
харанхы хара хэрэгтэ хэжэ бай-
һаар тэдэнэр балыса баригдажа,
мүнөө сүүдэй урда зоһоһонь.

Төрөшлөн Улаан-Удын айма-
гай зарим ажакһинуудта комбайн-
һаа гараһан орооно тоог дээрэ
зоһоодо, тэрэндэнь ямаршые кви-
танци бөшөдөггүй. Энэһинэ улам-
жалан, «Советская Россия» кол-
хоздо комбайнер К. Спиридон
гэгшэ автомашинны жолоошод
В. Ведерников П. Рандин хоёр-
той хамтараад, 260 килограмм
шэниисе хулгайлажа, эрхэтэн
Г. Емельянова, зургаан шэл ар-
хал худалдаа. Мүнөө эвэнэр
сүүдэй хэрэгтэ хабадуулагдаха
болоо. Ивалгын үйлдэбэрлэг-тур-
шалгын ажахын 2-дохи отделе-
нидэ хүдэлжэ байһан жолоошон
И. Кокорин комбайн тоог хоёрой
хоорондо тарья зоһоодо, энэ хү-
дэлмэри хэһэйше хинан хаба-
даггүй, шалгалтагүй байһанин
һамбаалжа, хоёр мөшөг шэ-
ниисе хулуужа нуугаад байһа-
наа бариглаа.

Төрөшлөн Улаан-Удын айма-
гай зарим ажакһинуудта комбайн-
һаа гараһан орооно тоог дээрэ
зоһоодо, тэрэндэнь ямаршые кви-
танци бөшөдөггүй. Энэһинэ улам-
жалан, «Советская Россия» кол-
хоздо комбайнер К. Спиридон
гэгшэ автомашинны жолоошод
В. Ведерников П. Рандин хоёр-
той хамтараад, 260 килограмм
шэниисе хулгайлажа, эрхэтэн
Г. Емельянова, зургаан шэл ар-
хал худалдаа. Мүнөө эвэнэр
сүүдэй хэрэгтэ хабадуулагдаха
болоо. Ивалгын үйлдэбэрлэг-тур-
шалгын ажахын 2-дохи отделе-
нидэ хүдэлжэ байһан жолоошон
И. Кокорин комбайн тоог хоёрой
хоорондо тарья зоһоодо, энэ хү-
дэлмэри хэһэйше хинан хаба-
даггүй, шалгалтагүй байһанин
һамбаалжа, хоёр мөшөг шэ-
ниисе хулуужа нуугаад байһа-
наа бариглаа.

Һа табидаггүй дээрһэнэ лэ, зар-
им һэшхэл убайгүйшүүд халтад
гэхэдэл хулгайлаха, үбөршлэхэ
гэгжэ байна ха юм. Хэрбээ Му-
хар-Шабарай, Башүүрй аймагай
зарим колхоз, совхозуудта ал-
длар комбайнһаа гараһан ороо-
һине тон нарин нягтаар бүридхэ-
дэг болоо хаань, нимэ юмэн то-
хөөлдохогүй хэн. Жэһээлхэдэ,
энэ комбайнерууд бункераа
хооболжо, орооһынь автомашин-
һаа ашаадаа, жолоошондо кви-
танци бөшөд үгэнэ. Жолоошон
тэрэ квантицяраа тарьяага тоог,
складые даагшад ташаана. Тим-
мөнэ энде тарья хулгайлаха яба-
дал гарахогүй болоо.

Хори тосхондо аймагай эдэби-
тэй хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй бэ-
шэгшэдэй суглаан зарлагдаба. Тэ-
рэ суглаанда хабаадагшад КПСС-эй
райкомой секретарь нүхэр Гумпи-
ловэй хэһэн «Аймагай хүдэлмэри-
шэн ба хүдөөгэй бэшэгшэдэй зо-
рилгонууд тухай» гэгшэн элдхэл
шагнаба. Мүн республикын «Пра-
вда Бурятия», «Бурял үнэн» гэгэ-
тэнүүдэй түлөөлэгшэд редакци-
нуудай хүдэлмэришэдэй ажал
хүдэлмэри тухай хөөржэ үгэнэн
байа.

Элээд тиммөнэ мүнөө колхоз,
совхозуудта хэдэн зуун комбайн-
һаа, механизаторууд тарья
һулоос бүхэни гээлтэгүй
хуряжа абаха, адхашые
һе хоролтодо оруулхагүй гэгэ-
н зүрхэнһөө оролдожо бай-
һа, тэдэнэй эсшэ сусангагүйгөөр
салһанай ашаар республин
аймакһунууд Эхэ оройн-
һаа ашаар алтан тарья элбэ-
д оруулжа, түсөө уялгага ам-
һайтайгаар дүүргэжэ байна.

Мүн лэ нимэрхүү шалтагаан-
һаа боложо, Баргажанай совхоздо
зарим һэшхэл убайгүй хүнүүдэй
һар шэрхэнээр 20—30 кило-
грамм орооно хулгайлажа бай-
һанин элрүүдэгдэ. Сентябрьин
23-най үдэр энде комбайнер Ма-
лыгин автомашинны жолоошон
Алексеев хоёр хоорондо халсаад,
аяар 24 центнер орооно хулгай-
лаад ябаһанаа баригдаа. Мүр-
длэг хэжэ үгэхэдэ, эндахэ Читка-
най отделецини тоог дээрэ шаа
ургасын ороонон ямаршые харуу-

Прибайкалийн аймагт «Заве-
ты Ильича» колхоздо балһан
нимэрхүү шалтагаанһаа боложо,
комбайнһаа гараһан ороонон тоог
дээрэ хүрэгжэ ошотороо үрлэтэ
хоролтодо, хулгайдашые ородог
байба.

Ажакһинуудта орооно тарья
нишэ тинишэн зөөжэ, амбаар,
складта адхалдаа, тэрэндэ
ямаршые квитанци, фактура бэ-
шэдөггүй, тоо бүридхэһынь ёһоор
хэлдэггүй, һайн хиналта харуу-

Унгэрһэн жэлнүүдэй шалгалта
дээрһэнэ харахада, тоог дээрэ
ороһон тарьяанай килограмм бү-
хэниин хайнаар, тоб байса шөгнө-
жэ, бүридхэжэ абадаггүйһөөнө
боложо, хаанашые тоо бүридхэдэ
оруулагдаггүй үзүү ороһон суг-
лардаг. Хулгайшад тэрэниин
хамтын үнэтэ зөөридэ хара һаба-
раараа ородог, андалдаа, арал-
жа наймаа хэдэг байна. Иимэ юм-
һын болохогүйн тула бэлдэлэй

Аймагай болон республикын
амалшадтай хэрэгүүдэе, партийна,
советскэ, номсомолой, профсоюзай
организацинуудай ажал ябуушые,
Совет засагай 50 жэлэй ойн хүн-
дэлдэл дэлгэрһэн социалис мур-
сөөе үргэнээр харуулха талаар
газетэнүүд эхэ хүдэлмэри хэжэ
жэ тэмдэглэгдэ. Газетэнүүдтэ то-
лилогдоһон материалнуудай ур-
хыне улам хурса, тодо һонор, ба-
римтаар түгэс байна.

И. БАЛУРОВ,
юстицини ахалагша советник.

КОМОМОЛОЙ АЖАБАЙДАЛ

ЭСЭГЭНЭРЭЙ

ЗАЯАҺАН

АДАРТА ЗАМААР

Агуухэ Октябрийн социалис
революцини 50 жэлэй ойдо зо-
руулан научно-практическа
конференци ВЛКСМ-эй Мухар-
Шабарай райком «Знани» бүлгэ-
мэй аймагай отделецинтэй хамта
үнгэрэгбэ. Тэрэ конференцидэ
залуу колхозинууд, хүдэлмэри-
шэд, багшанар, медицинскэ, соёл
культурын хүдэлмэришэд ха-
баадаба. Конференцини хүдэлмэ-
ришэд партийна хүдэлмэришэд,
граждан болон Эсэгэ ороноо хам-
гаалгын дайнуудта хабаадаһан
ветеранууд, аймаг дотор анха
түрүүн комсомолой өмхи, хамтын
ажал байгуулагшад уригдаһан
байна.

райкомой секретарь К. К. Шо-
моев нэжэ, богонихон үгэ хэлэ-
һэн, аймагай комсомолско ор-
ганизацанин түүхэ ташаа тогтоһон.
Сагаан гвардеецүү болон хари-
нин хархис бүлгитарагшадтай
тэмсэһэн габьяата хэрэгүүд ташаа
шаагаа Байгалай үмэнэ ушарһан
граждан дайнда хабаадаһан
улаан партизан Л. А. Покаякый
һонирхолтойгоор хөөрбэ.

Үмсэ байдалтай хүдөө ажа-
хы хамтын ажал болгохо үедэ
залуушуудай яажа хабаадаһан
хэрэг үйлэ тухай Мухар-Шабарай
район дунда һургуулини багша
В. Ф. Федотова элдхэл хэһэн
байна. Шэнэ-Заган тосхондо ан-

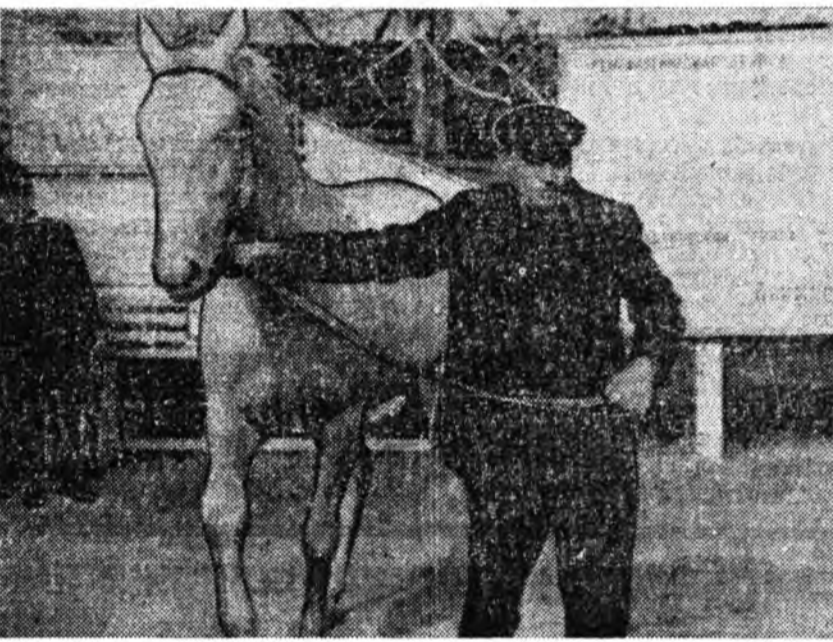
ха түрүүн тогтоогдоһон колхозой
түрүүшын түрүүлэгшэ байһан
М. Г. Симухин мүн энэ асуудалда
үгөөе зоруулба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын
Агуухэ дайнай үедэ комсомол
залуушуудай бөлүүдлэн ажал
хэрэг тухай, тэдэнэй шан габьяа-
та эршэ хүсэн тухай райвоенко-
мадэй офицер Ю. Т. Иванов, тэрэ
дайнда хабаадаһан Г. А.
Давыдов хөөрөжэ үгэбэ. Аймагай
комсомолнуудай Агуухэ Октяб-
рийн революцини 50 жэлэй ой
хэр зэргээр угтажа байһан тухай
ВЛКСМ-эй райкомой секре-
тарь П. Г. Мурзин элдхэбэ.

Г. ЩЕПИН.

КОНЦИОНЬ ОО РЕПОРТАЖ

ҮҮЛТЭРТЭ МАЛ... ХУДАЛДАН АБАГТЫ!

республикын хүдөө ажакһын ми-
нстр И. А. Игнатев «Байкал»
журналаа түрү малһан Сте-
панович Судицини Сэлэн-
гай Марксын нэрэмжэтэ
журналист Долгарай Ци-
рюковска хоёрто Улаан туг
үгдэһынь даалгаба...

нэ класс, сэнгынэ 1124 түхэриг,
— гэжэ соносохдоод, Сэлэнгын XX
партсездын нэрэмжэтэ колхозой
эрэ хашараг үзэмжэдэ табигдаба.
Зоной дундаһаа баһал сан булъяан
ветеранууд, аймаг дотор анха
түрүүн комсомолой өмхи, хамтын
ажал байгуулагшад уригдаһан
байна.

үүлтэртэ малтай болохо гэхэдэ,
ондоо областнуудһаа худалдан
ададаг байһан юм. Теэд мүнөө оло-
һон ажакһинуудта тусгаар ферма-
нууд бин болгогдонхой. Манай ре-
спубликада юан пламенной ферма
ажаллана. Тэрэнэй хажуугаар
симментал үүлтэрэй мал баридга
нэгэ ажакһи, тэндэ хоёр мянга
шахуу үнөөд тоологдоно. Үүлтэр-
тэ мал үсхэдэг ажакһи болон фер-
мэнүүд жэл бүри һайн түлүнүдэ
гадашһан ба республика дотороо
худалдадаг болонхой. Хэрбээ 1960
ондо оройдоол 50 эрэ хашараг
наймаанда гараһан байбал, энэ
жэлэй юһэн һарада 223 толгой
худалдагдаа. Жэлэй эсэслэтэр
үшөө гурбан зуун эрэ хашараг
наймаанда гаргагдаха юм.

Нёдондо республика дотороо хоёр-
дохи аукционой болоходо, тэрэ 33
үүлтэртэ хашараг асаргад, бүл-
гынь худалдаанда гаргһан,
Красноярск хизаарһанашые түлөө-
лэгшэд эрэгжэ абаһанай байгаа.

— Хорин гурбан жэлдэ тайла-
гаряггүй залуу мал хаража бай-
шаб. Һүүлдэ симментал үүлтэрэй
тугалнуудэ түлжүүдэг болохо.
Тимэ мал жэл хахадтай болохо-
доо 450 килограмм хүрэтэр шөг-
нүүртэй болодог,— гэжэ Степан
Гаврилович хөөрэнэ.

Улаан-Удэ хотодо үнгэрэгдэ-
һэн үүлтэртэ малай аукциондо
һайн бэлдхэлтэйгээр ерһэн
«Байкал» илэмхэз нэгэдэхи алын
дипломдо, Сэлэнгын Карл Марк-
сын нэрэмжэтэ колхоз хоёрдохи
шатын дипломдо хүртэбэ. Түрүү
малшадта выставкын комитетэй
үнэмшлэг, мунгэн шан үгтөө.
Тэдэнэй тоодо племосхой малһан
С. Г. Судицини, Сэлэнгын айма-
гай Карл Марксын, XX партсез-
дын нэрэмжэтэ колхозуудай ал-
шад Д. Цырендоржиева, Б. И. Эр-
дешев болон бусадүүд ороно.

Т. ГАРМАЕВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГ ДЭРЭ: 1. «Байкал»
племосхой «Движок» гэдэг эрэ ха-
шарагта чемпиони лентэ зүүлгэ-
дэд, наймаанда гаргагдажа бай-
но. 2. Аукцион дээрэ хатар, жо-
роо, гуйдэлнэ томо азаргагүд
харуулагдаба.

Авторай фото.

«Байкал» племосховой,
шалай үүлтэрэй, жэл хахад
һөөн эрэ хашараг сан булъяан-
һаа гаргагдаба.

«Движок» 1150- түхэриг
тэ— гэжэ сондо соносохдохо-
до 40 процентээр сэнгынэ нэ-
рэмжэ.— гэжэ Сэлэнгын гурнэй
истанцини түлөөлэгшэ бултан-
гүрүлэн хэлэһэнээрэ худал-
даха болобо.

Мүнөө энэ аукциондо «Байкал»
племосхово, Сэлэнгын аймагай
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз-
оо, эндахэ XX партсездын нэ-
рэмжэтэ колхозоо, Ивалгын тур-
шалга-үйлдэбэрлэгын ажакһыһаа
эгээл олон мал наймаанда тиб-
гдаа. Үүлтэртэ мал үсхэбэрлэдэг
ажакһинууд олоо доходо хөөрө
абана. Энэ жэлэй юһэ һарын тур-
шадта гансахан үүлтэртэ мал ху-
далдагдаһаа «Байкал» племос-
хово 223 мянган түхэригтэй, Карл
Марксын нэрэмжэтэ колхоз 107
мянга түхэригтэй олоо оруулаа.

Аукцион дээрэ «Байкал» пле-
мосховой түрүү малһан С. Г.
Судицини 37 эрэ хашараг асарга.
Энэ ажакһида абтаһан тугалууд
тэрэнэй гараар түлжүүлэгдэнэ.

Хүдөө нотагуудтай соёлой гу-
ламтануудай хүдэлмэриин үндэр
дээдэ хэмжээндэ хүргэжэ, Агуухэ
Октябрийн 50 жэлэй ойн һайндэри
эрхим бэлдхэлтэйгээр угтаа гэгшэн
уриа дор һаяхан Хагтаа хотодо ай-
магай соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри-
лэгшэдэй зүблөөн үнгэрэгдэбэ.

Жэлэй эхинһөө хойшо энэ талаар
ямар хүдэлмэриин ябуулагдаһан тухай
эхэһэн хөөрөлдөөн болоо. Олоон
хи нотагуудай клуб, библиотека
мүнөө сагай үндэр эрилтэд хүр-
мөөр хүдэлмэри эмхидхэнэ гэжэ
тэмдэглэгдэ. Соёл гэгээрэл дэлгэ-
рүүдэхэ бүхы таатай арга боломжо
аймагта бин, бэлгэ шадабаритай
сөйлшод олоһоронхой. Олоонхи

ажакһинууд шэнэ клуб, библиотекэ-
тэй болонхой.

Колхоз, совхозуудай клуб болон
библиотекэнүүдтэ тематическа үдэ-
шэнүүд, уншагшадтай суглаанууд хо-
до үнгэрэгдэнэ. Ехэ-Хүдэриний
хүдөөгэй клуб (дагшан Л. А. Ланди-
на), Ара-Алцагдай библиотекэ
(дагшан Жамьянова), Шара голы
библиотекэ илангаа хайнаар худал-
һаа, Жэһэнь, Ехэ-Хүдэриний клуб
һүүдэй үедэ 5 тематическа үдэш-
нүүдэ үнгэрэгдэнэ. «Манай
«Дружба» колхоз Совет засагай жэл-
нүүдтэ» гэгшэн үдэш бүри һонир-
холтой. Энэ колхоз байгуулаһан ур-
дын амалһаа хүнүүдтэй, Эсэгэ оро-
но хамгаалгын дайнай хүнэр жэл-

нүүдтэ ажалай габьяа харуулаһан
эхэнэрүүдтэй, дайнда хабаадагшад-
тай уузалланууд сэдхэл хүдэл-
мөөр үнгэрһэн байха юм. Олоонхи
клубууд залуушуудта зоруулаһан
үдэшнүүдэе, аман үгын журнал
эмхидхэнэ. Библиотекэнүүдтэ Октяб-
рийн революци тухай номуудтай тус-
гаар стендүүд бин болгогдонхой.

Т. ДУГАРОВ,
манай корр.

Г. Хягата.

АХА ДҮҮ СОЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ ҺОНИН

Сүлөөтэ арал дээрэ

ГАВАНА. (АПН-эй корр.). Кубы
ажалшад Агуухэ Октябрийн
социалис революцини 50 жэлэй
ойе һайндэрлэгдэ бэлдэнэ. Кубы
Бюро Коммунист партини Цент-
ральна Комитетэй Политбюро ал-
дарта ойн хүндэлдэдэ Куба дотор
үнгэрэгдэхэ бүхы хэмжээ абуул-
гануудые ударидаха комисси
байгуулаха тухай тусхай шийдхэ-
бэри гаргаа. Политическэ ажал
абалшадтай түлөөлэгшэд тэрэ ко-
миссида ороо. Политбюрогой тэ-
шүүн, партини Центральна Ко-
митетэй секретарь нүхэр Арман-
до Харт Давалос комиссины хү-
тэлбэрилнэ.

Испан, ород хэлэнүүд дээрэ га-
радаг «Куба» журналай редакци
Кубын революцини хүгжэлтэдэ
Октябрийн революцини үзүүлһэн
нүлөөе харуулаха тусхай номер
балдана. Номой национальня ин-
ститут В. И. Лениной, тэрэнэй
хани нүхэдэй зэбсэгтэ востанцида
бэлдһэн тухай документнуудай
суглуулбары хэлбэн гаргаха. Со-
ветскэ Союз тухай бусалшые но-
мууд хэлбэлдэхэ байна. Кубын
радиостанцинууд Октябрийн ре-
волюци тухай, совет арадай туй-
лалтанууд тухай материалнууды
дамжуулна. «Мариана» ради-
останци Хэблээлэй һонинной
агентствын бэлдэжэ үгэнэн хэдэн
статьянууды Кубын радио-шаг-
нагшадта дамжуулаа.

Сентябрийн һүүл багаар Азербай-
джанай соёлой, искусствын
декада Кубада үнгэрэгдөө.

Испан, ород хэлэнүүд дээрэ га-
радаг «Куба» журналай редакци
Кубын революцини хүгжэлтэдэ
Октябрийн революцини үзүүлһэн
нүлөөе харуулаха тусхай номер
балдана. Номой национальня ин-
ститут В. И. Лениной, тэрэнэй
хани нүхэдэй зэбсэгтэ востанцида
бэлдһэн тухай документнуудай
суглуулбары хэлбэн гаргаха. Со-
ветскэ Союз тухай бусалшые но-
мууд хэлбэлдэхэ байна. Кубын
радиостанцинууд Октябрийн ре-
волюци тухай, совет арадай туй-
лалтанууд тухай материалнууды
дамжуулна. «Мариана» ради-
останци Хэблээлэй һонинной
агентствын бэлдэжэ үгэнэн хэдэн
статьянууды Кубын радио-шаг-
нагшадта дамжуулаа.

Сентябрийн һүүл багаар Азербай-
джанай соёлой, искусствын
декада Кубада үнгэрэгдөө.

Алдарт ойн плакадууд

БЕРЛИН. (АПН-эй корр.). ГДР-
эй Соёлой министерство Уран зу-
раашадтай холбоонтой хамта Агуу-
хэ Октябрийн социалис револю-
цида зоруулагдаһан эрхим плакад-
һаа мурсые соносохо. Зуу гаран
уран зураашад мурсыөөндө ха-
баадаа. «Революцида хабаадаг-
шадтай үмэнэ ендэ дээрһэнэ үгэ
хэлэжэ байһан В. И. Ленин»,
«Вүмбөрөг дэлхэйн һүр һүдэтэ
халуур, балта» гэгшэн зурагууд нэ-
гэдэхи шанда хүртөө.

1917, 1967 онуудай: «Газар
тухай декрет», «Совет хүн зам-
буулинда» гэгшэн, газетэнүүдхэ
абтаһан хоёр гаршагай саана зу-
раамал улаан табан хушуутай хоёр
плакат үндэрөөр сэнгэгдэбэ.

Шэнэ документүүд

ВАРШАВА. (АПН—Интерпресс).
ПНР-эй гурэнэй архивуудай аха-
мал дирекци Агуухэ Октябрийн
социалис революцида хабаатай
һонин материалнууды олобо.

Эдэ документнууд урдан мэдэжэ
бэшэ байһан поляк-ород, поляк-
украин, поляк-белорус арадуудай
хоорондохи харилсаанай түүхын
хэдэн баримтанууды элрүүлнэ.
Совет засагай 50 жэлэй ойдо зо-
руулагдажа, тусхайлан толилог-
дохо.

Ойн хүндэлэлэй конкурс

ПРАГА. (АПН—ЧТГ). Агуухэ
Октябрийн социалис революцини
50 жэлэй ойдо зоруулагдаһан,
урлалгын искусствын зоһөл-
нуудай конкурсодо архитектор-
нууд, композиторнууд, уран зо-
хөлшод, уран зураашад, артист-
нууд хабаадаа.

Острава хотодо бодхоогдохо
В. И. Лениной эрхим хүшөөгэй
конкурсдо 57 скульптор хабаада-
на.

Чехословакиин 46 театр 76
драмын, оперы, баледэй зүжэгүү-
дые, Чехословакиин уран зоһөл-
шод Октябрийн бүхэдэлхэйн-түү-
хэтэ удхые харуулаһан 47 зоһөл
конкурсдо табиа.

Чехословакиин радио ба теле-
видени, киностудиинууд конкурсодо
эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Агуухэ Октябрийн магтаал

УЛААН-БААТАР. (АПН—МОН-
ЦАМЭ). Гоби-Алтайн аймагай
ажалшад Агуухэ Октябрийн 50
жэлэй ойн һайндэртэ эдэбхитэй-
гээр бэлдэнэ.

Аймагай партком «Коммуни-
змнн ороние шудалнаби» гэгшэн
тусхай журнал хэлбэн гаргаа.
«Алтайн хүгжэлтэ» гэжэ нотагай
газетэ Октябрыда зоруулагдаһан
материалууды тунхаглаба. Со-
ветскэ Союзай экономикаческа бо-
лон соёлой хүгжэлтые харуулаһан
фотостендүүд, выставкнүүд эм-
хидхэгдэнхэй. Совет фильмуудай
долоон хоног, хамта хани барн-
саанай, амаралтын үдэшнүүд
совет мэргэжэлтэдтэй үнгэрэгдэ-
нэ, концертүүд табилаа.

В. И. Лениной ажабайдал,
ажал ябуулга тухай хөөрһөн ма-
териалуудтай кабинетүүд Жар-
галан, Баянул, Бигэр сононуудта
нэгдэбэ. Аймагай туг—Алтай хо-
тодо халуур балта хоёрой түхэл-
тэй хүмөө бодхоогдөө.

Аймагай олооборилгын хор-
шоной, эдөө хоолой комбина-
цидай, нотагай типографини, элект-
ростанцини, хэлхээ холбоной
таһагай, долоодохи автобазын
коллективүүд хахад жэлэйнгээ
даабари үтүүлэн дүүргэ, жэ-
лэйнгээ түсэбье Октябрийн 50
жэлэй ойн урда тээ дүүргэхээр
оролдожо байна.

Иимэ суглаан Хэжэнгын айма-
га мун лэ үнгэрбэ. Аймагай эдэ-
бхитэй бэшэгшэдэй үмэнэ КПСС-
эй райкомой секретарь нүхэр
Бальмиров, «Правда Бурятия»
газетын тусхай корреспондент нү-
хэр Субботин, «Бурял үнэн» га-
зетын редакторини гэгшүүн нү-
хэр Цыбинов гэгшэд элдхэл хэ-
һэн байна.

Манай корр.

ЖУРНАЛИСТНУУД БУРАНА

КПСС-эй ЦК-гай тогтоолоор Эр-
хүү хотодо эмхидхэгдэһэн парти-
йна, советскэ хүтэлбэрлэхэ хүдэл-
мэришэдтэй мэргэжэлые дэвшэ-
лүүдхэ областнуудай хоорондын
курсануудта октябрийн ажинһээ
Красноярск хизаарай, Бурялай
АССР-эй, Эрхүүгэй, Шэтын об-
ластынуудай районнуудай болон го-
родуудай газетэнүүдэй редактор-
нууд буралсажа эхилэ.

Тэдэнэр һарын туршада КПСС-
эй түүхэ, марксистику-ленинскэ
философи, политэкономии болон
партийна, советскэ хүдэлмэриини,
мүн журналистикын гол түлээ
асуудалнуудар лекцинуудые ша-
гана.

Цюй Цю-бо — Агууехэ Октябриие магтан дуулагша

Мао Цзэ-дунтай тата барндаг бүлэг «улаан харуушад» наһа бараһан баатар домогто революционерүүдэй хүдөөтүүдэгдэһэн газарта цэбтэрэн орожо, Хитадай Компартияне эмхидхэгшэд болон ударилагшадтай нэгэн Цюй Цю-богой хуурье дүрбэн часай турша соо хорто муухайгаар хандарган доромжолоо.

1921 ондо Москва ерээд, энэдэй Цюй Цю-богой бэшэнэ статьянууд ленинизмын гэгээн туйаа, Агууехэ Октябриин социалие революциин харуул элшье Хитада хургэдэг, тэмсэлэй зүб замые олохо хэрэгтэнь хитад революционерүүдтэ туйалдаг байгаа. Хүдэлмэриинэ ангини гимны хитад хэлэй дээрэ оршуулһан анха түрүүшын оршуулагша нүхэр Цюй Цю-боо 1935 оной июниин 18-ий үлгөөгүүр Чан Кай-шин жандармуудан буудаж алахааа туугаад ябахата, тэрэ «Интернационал» дуулаа бэлэн. Хэблээйи ноиниой агентство Цюй Цю-богой 1921 ондо Москвада бэшэһэн статьянуудан хэбгүүдые уншагдайиһаа анхаралда дурадхана.

ЛЕНИН

...Андреевскэ зал сооһоо дурбан зүг, найман хизаар тээшэ саарһан улаан туйа бүхы дэхэй гэрэлтүүлэ. Олон оройой ажалшадтай түлөөлэгчидэй хэлдэн үгэ бумбэраг дэхэй долоого. Тингэһгүй аха бэлэй. Энэ Коммуни интернационал өөригөө Ш-дугаар ехэ хуралдаанда суглараа ха юм. Мунөөдөр Кремль аша бүриин соёл болбосорол шагдаһан ёһотой гайхалтай байһан гуламта болонхойл.

Коммуни интернационал эхэ хуралдаан дээрэ Ленин хэдэн

улаа үгэ хэлээ. Немец, француз хэлнүүд дээрэ найнаар хэлдэг байһан. Гүн бодолтойгоор, эгнээ тугадароор хэлдэг. Ленин үгэ хэлэхэдэ, тэн амгалан илалтай, ямар ба даа университетий профессорай шажга гаргадаггүй байгаа. Тэрэниие харахада, улаа турпан алаан ехэ ажал ябуулагша гэжэ эли мээрхээр. Нэгэтэ би коридор соо Ленингэй уулааб. Ойр зуура хооралдообин. Зүүн зүгтэ асуудалаар зарим статья тухай тобицохоор хоорол, гурани хэрэгээр эхэ сүлөөгүй байһан тулаааа хүлсээ гуйһаад ябашоо һэн.

Андреевскэ зал соо Ленингэй үгэ хэлэхэ бүхэндэ ендэрэ дүгээхы аргагүй олон энгэс байдаг. Уунүүд булгадаа болоноод, аяма татай шагшаа юм. Зал соо электрэн гайг болоноод, Ленингэй ехэ һүүдэр гайхамнагтай найхан зураг боложо, хитад мандай харагдаба. Амандаһ урша долунууд, амандаһууд халдаатай: «Коммуни Интернационал маңдаа болтогой!», «Бүхы ороонуудай пролетаринар, нэгэдэгтэй!», «Россия Совет Федеративна Социалие Республика маңдаа болтогой!». Урша долунуудан улаан бүд дээрэ тудалһан Ленингэй манган һүүдэр тухай зураг тэмдэг боложо, хүн бүхэндэ гайхамнаг сэдхэл болдо түрүүлшэ. Ленингэй хэлдэн үгын түгээхэл дандаа алыта ташалгын нэгээнэмэ абангайг шэгдэнэ...

Коминтерниин ехэ хуралдаан даяар хүдэлмэрээ дүүргэхэ. Энэ, конгресс дээрэ би эгээн түрүүшнхөө тэн эхээр Москва хотые мэдэрөө, нилсээ хотын улаа турпын ажабайдалые ойтгожо абаа.

1921 оной июниин 6. **Ородой соёл болбосоролой гэрэл туяа ошотон бадарна** Нур жабахалтаа гоё байхан ордон. Аалам намжаа талалга-

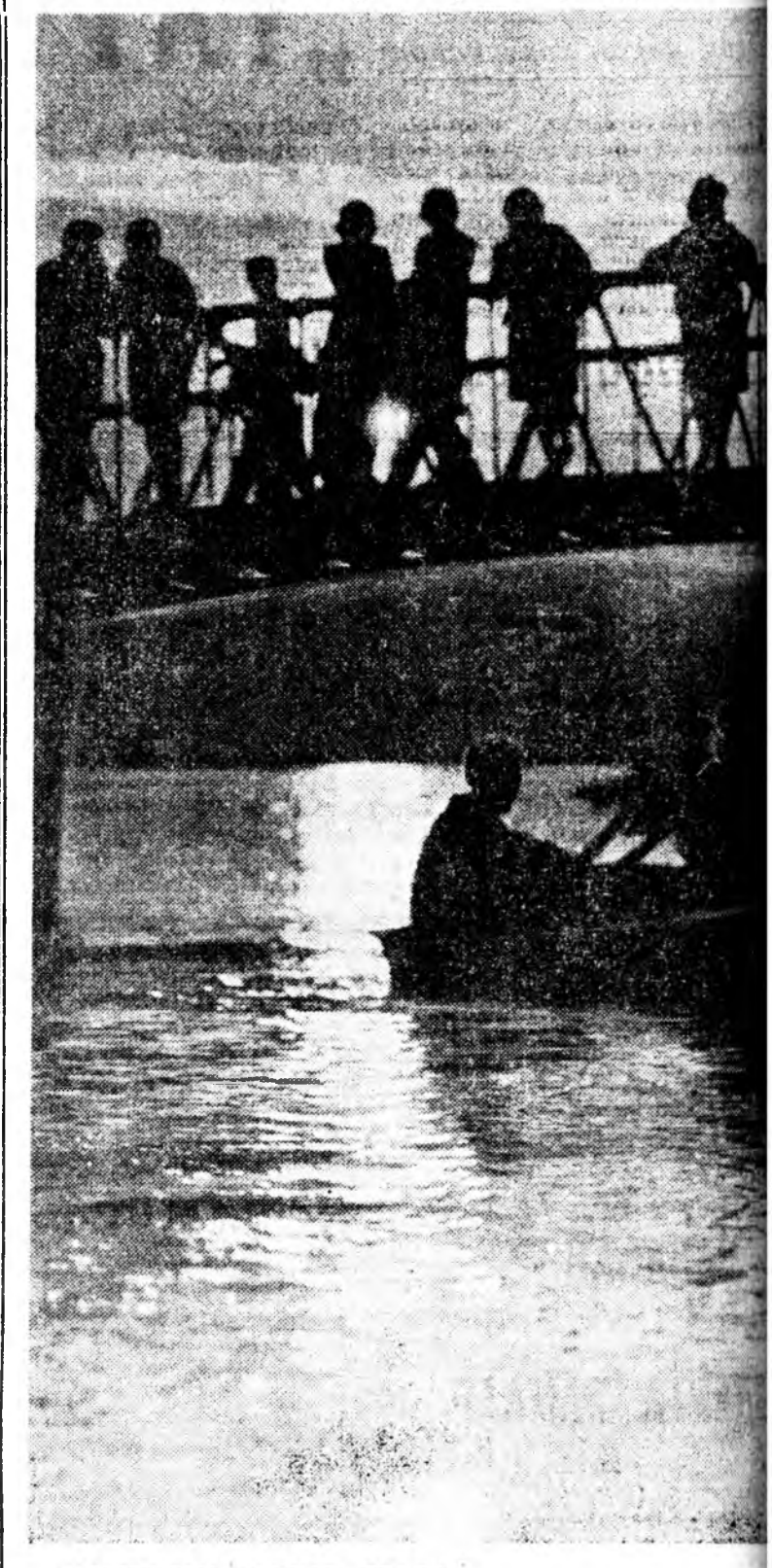
нуул. Ханада үлгөнэй томо зурагуудай хажууда гартаа саарһа, карандам барһан басагад зөгөөн. Эмниай Третьяковскэ галерей гэмта. Манай үзэһэн Москвагай эгээн түрүүшын гоё найхан газар. Энэ уран зурагуудай олон гэмтэн гайхалтай. Байгалиин байдал харуулһан зурагай хажууда зөгөөхөө, ордон гар соо байһанаа маргажархана. Нээрэнье ой модон соо, хадын хажууда байна гэшээ гүб гэжэ наһахаар. Байгалие ямар найханаар зурагтанаб.

Дайнай жэлнүүд үнгэрөө, революци илалта тугасөөр мантуулагдаа. Ородой соёл болбосоролой гэгээн туяа мүүхөөгү—урдын-хараа улам харуулаар гингэжэ, ошотон зандаа. Дайнай үгэ хандаргадан тумар замуудые, ном болон газетнуудай хомор болоние энэ, Третьяковскэ галерейд орохоод, бултын маргажархана. Энэ уран зурагай үзэхэлгине би болгоһон Павел Михайлович Третьяковскэ (1832—1898) ханаанда оруулхалаа, соёл болбосоролой бодото хэя шаар тухай домоглоһон. П. М. Третьяковскэ зураг энэ, өөрын ажабайдал, өөрын наһанһаа нүгнэһэн гэр дотор үлгөтэй. Ородой соёл болбосоролой аян тухай асар ехэ байһые, хэды баян байһые, тус соёл болбосоролой аян

тухай үндэр удха шанартай, мэдэрэл тугас байһые, бүхы дэхэй долоогһон гайхамнагга бэлэн шадабаритай зоний байгуулан асар ехэ бүтээлые үзэжэ байхада, ородой революциин агууехэ улаа шанарые сэдхэл зүрхөөрөө мэдэрхэн. Олонгын соёл болбосорол гэшээ хүн зоний оюун сэдхэл мэдэрэл мүн. Олонгын хүгжэлтэ дэбдэлтэ—үзэл бодолой талаар олонгын гайхамнагга илалта мүн. Бодото байдалые хаража мэдэрхэдэ, тэрэһаа хонзод, лургаал тэбхэдаа, би олонгын оюун түгэдэр үзэл бодолые шээр сэгнэжэ бурааб. Улаан гурнай нилсэл хэтэ ерэн Зүүн зүгтэ эдир хүбүүн шэри, хуушан Россия үндэһэн соёл болбосоролой амидаралта аршаан булалһаа хүртэхээ бээ бэлдэнхэй. Үзэл сурталтай хүргүүлн гаргахалаа, науща социализмын үндэрөөр сэгнээ. Сэдхэл бодолой тэдхэмжэ бэлдэрхэдэ, «Россия» гэжэ нэрлэгдэг эди шэдита шэри дэхэй мэдэрхэнхэй. Зам заадаг харуул толон гэрэлтэнэ. Далай даниие амгалан бэшэ. Тэд хамаггүй. Залуураа бүхөөр баряад, урагнаа дайна, үг зорилго тээшэ урагнаа дайна!.

1921 оной октябрь.

...СОВЕТ ЗАСАГАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ... гэнэн фотоконкурсо ерэнэн зурагуудһаа

«УДЭШЭЛЭН АНГАР ДЭЭРЭ» В. ГАУЧЕНОВЭН фото.

ЗАЛУУ БАРИЛГАШАДАЙ МАГТААЛТА АЖАЛ

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжтэ майай республикин студентерэй барилгашадтай отряд үнгэрэгнэ хандаа 1531 отряд аман (хэддэн байна). Тингэжэ тэдгэр хамта дээрэ 71 бүлэг боложо хубаараа, студентер аунайһаа амаралтын үгэ ажалдаһан юм.

Найнар студентер-барилгашад Улаан-Удн хүгжэмэй училищини концернта зал соо сугларжа, үнгэрэгнэ зүн хэһэн ажалтайгаа аунууһуудай барилгашадтай командир Эдуард Иванов студентерэй ажал харуугуу тухай һонирхолтой тоо, барилтануудтай элдхэл хэһэн байна.

Ажал хүдэлмэриид өшөө шаалгарһан нүхэндэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай ойн баярай лангонуудар, мүн ВЛКСМ-эй обком болон горком Хүндэлээй грамотануудар, үнэтэ бэлэгүүдэр шагнаһан байна.

Мунөөһөө эхилжэ хойто жэлэй барилгануудые студент-барилгашадта даалгаша тухай республикин барилгын эмхнүүдтэ залуунуудай барилгын штабта захилнууд орожо байһаа.

ЭНЭРХЫ СЭДХЭЛТЭЙ ХҮН

Улаан наранай гэрэл мушаргын оройнуудые харбажа, нэгжэр мунгэн туяа ялруулан дууджа, далажа байһантай үзэгдэнэ. Дүтэ дотрон нилсөөгүй. Агаар тунсалдаг. Энэ хүн хармаг саһан ороод хоолоо. Эгэ үлгөөгүүр үүднэй хинд гээ нэгдэхэ абан азулдад, хэһыбэ гаалһаа гараба. Мушаргын орой орой тээшэ шэрлэн, сэг зуура дуугай зөгөөжэ байһаара хэрэгтэ руугаа буужа, зүржэ харгыгаар дайнаа.

Наралгүй алааша, үшөө эргэ ха юм. Тээ абад гээд эр мнөд гэнэ. Дана Тубановна аянтай зааан Володя хууёе ханаандаа оруулаад, энэдэй барилжа ялаа буюу.

Хынь врачнууд найн мэлэнэ буюу. Тунхэнэй аймагай Хэрэн төслөнэй үхибүүдэй больницата Даша Тубановна эмшээр үнхэнэй худалжа байһай. Дүй дуршэл эхэтэй эмшэн гэжэ тоотой юм. Баян дуршэлэо залуу үетэйгэй хубалдадаг, туйлаалтаараа дачуурангүй худалһые бурадаг, «аха хүнэй энэрхы сэдхэл гаргажа үдэхэ ёһотой» гэжэ Даша Тубановна хэлдэг.

28 наһатай венгер спортсмен Дьердь Ширилла тон холын зайдэ гүйжээ гараба. Тэрэ Будапештһээ найхан гүйжэ эхилээ. Москвада хүржээ, тэндэ Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн найндэрлэхэ юм. Ширилла үзэр бүхэндэ 70 шахуу километртэ гүйнэ. Зураг дээрэ: Д. Ширилла замдаа гүйжэ ябана.

ХҮДЭЛМЭРИШЭН БҮХЭНДЭ

Табадай АТХ-да шөнө жэлдэ айтгаша газет, журнал захилта найнаар эмхидхэгдэб. Тэндэ янгины хэлбэл тарааһаар азалгаша диспетчер К. Д. Сергеева хүдэлнэ. Клавдия Дмитриевна хүүн бүхэндэ хөөрддэжэ, хэндэ ямар хэлбэлэй харгалтай байһынь элэрүүлэн дурадхаа. Тингэжэ газет, журнал захилгын хүдэлмэри ябуулаһан байха юм. Тэрэниин тус ажахын партиан организаци

анэ хүдэлмэриин абаас тухай сэг үргэлжэ һонирхон, хэлбэл тарааһада эхээр туйлаа.

Энэ эмшэн хөрөөд гаран жэл худалдэ пенсиде гарабашы, мун һуужа наладаггүй.

Дана Тубановна Бондеева табан үхибүүнэй эхэ юм. Үхибүүдэнь булга томоһууд болоһой. Эгээ багань нелондо жэл нилснүдта ороо.

ЖИЛЫН СААНАА РАДА

ЖУРНАЛИСТНУДАЙ УЛАСХООРОНДЫН ОРГАНИЗАЦИОН СЕКРЕТАРИАДАЙ БАЯРАЙ ЗАСЕДАНИ

ПРАГА, (ТАСС). Агууехэ Октябриин социалие революциин 50 жэлэй ойдэ зорюудай Журналистнуудай уласхоорондын организацион секретариатай баярай заседани мунөөдөр болоо.

«Агууехэ Октябрь ба дэхэй хэблэлдэ тэрэнэй үзүүдэн нүдэн» гэнэн элдхэл МОЖ-ой президент Ж.-М. Эрман хээ.

МОЖ-ой делегациин пресс-конференци

ПРАГА, октябриин 18. (ТАСС). Демократическа хабалдаа хамтаат хабалдаа хабалдаа. 200.000 хэблэ тарагтай олон газетнууд хабалдаа. 340 журналистнууд хүдэлмэригэй болонхой. Грециин демократическа хабалдаа 44 хүдэлмэриинэй, эгэ тоодо эхэнэрүүд, турмууд ба коммунистерүүдта халдаһан байна.

Тухайтай Юра гэжэ үхэдэй адрару Манюше Глезов сэрэгэй бүлгөөр сүлдөө гээд тэдгэр мэдээлэ.

Грециин сэрэгэй бүлгэй хэдэ гэмтэ абуулануудта эсрэгүү буруушалһан камани дээрүү-хынь, политическэ хэрэгүүдэй тулоо халдаһан грек абууланһынь, Грециин ажалгүй журналистнуудта наһал сэдхэлэй ба материалһаа дэмжэлгэ бүри эхээр үзүү-хынь, эрхэ сүлөө ба демократиче Боргоһын тулоо тэмсэжэ байһан грек аралта туйлаалта үзүү-хынь туйлада бүхы олон аргалууды харгалһынь бүхы дэхэй журналистнуудые бүлгэнь урлалд, делегациин гэнүүд хандаһан байна.

МДФЖ-гэй совет хүдэлмэрээ дүүргэбэ

ПРАГА, октябриин 18. (ТАСС). Эхэнэрүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин советэй сессин үзэгдэлдэ Прагада хүдэлмэрээ дүүргэб. Дэхэй 60 оройной эхэнэрүүдэй демократическа организационнуудай түлөөлэгчид үнгэрһан хөр жэлэй турша соо МДФЖ-гэй хэһэн хүдэлмэриие дурбон үрэй турша соо зүбшэн хэлсөө, тэрэнэй саашанхи ажал абуулагын программые харуулаа.

«Мунөөһэй дэхэй дээрэ эхэнэрүүдэй дүүргэдэг үүргэ» гэнэн тэмдэг зорюулан, эхэнэрүүдэй бүхэлдэ хэһэн конгрессые 1968 ондо зарлаха гэжэ МДФЖ-гэй совет түгээхэлгөөнө пленарна заседани дээрэ тогтооно. Мүн хэдэ хэдэн документнуудые, тэрэ тоодо эхэнэрүүдэй эрхэ тухай резолюцие, вьетнам аралтай наһал нэгдэлэй резолюцие совет баталан абаһан байна.

КНДР-эй правительствын мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, октябриин 18. (ТАСС). Кореидэ шэнэ дай нүхэрөөхэ зорилгоор американ империалистнуудай гаргадаг наһаншалгануудые бүхы дэхэй үмэнэ элилаха шухала гэжэ тоолоһонд гээд Кореян Аралдай Демократическа Республикын правительство мэдүүлэ.

Правительствын мунөөдөр туйлаһан меморандум соо КНДР-эй правительствын энэ мэдүүлгэ хэддэн байха юм. Меморандум соо нигээд онсолон тэмдэглэгдэнэ. Сэрэгэй-политическэ талаар удаа дараалуулан горитическэ урлаггүйгэжэ, мушаргалдаа орожо байһан американ империалистнууд Кореидэ шэнэ дай байлдаа нүхэрөөхэ үзэлгэ гаргана. Тэдгэр Вьетнамдэй ээрхэг түрмхэй дайнда Урда Кореи ехэ татаһан оруулаа. КНДР-эй эсрэгүү сэрэгэй харага абуулануудые хэлжэ байһаар. Кореян Аралдай-Демократическа Республикада эсрэгүү шэнэ дай нүхэрөөхэ зорилгоор американ империалистнуудай гаргадаг наһаншалга

США-гай президент Джонсонгэй нелондо жэлэй октябрид Урда Кореидэ эрөөд ошонһонһо хойно эрид шагнадаа, хэзэныие Ваань дайнда үзэгдэ болохоор шаардуу шагна байда демократическэ милии райндот хэл ханагуй төхөөлөнхэй гээд меморандум соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 18. (ТАСС). Советскэ «Венера-4» гэжэ планетэнүүд хоорондын автомат станицин Уррай Солон хуртэр ниндэлгын тугасхадан тухай Америкын информационно агентстванууд яаралтай гар мэдээлэ. Хэмжэлгын приборуудтаар хандарһан, тоно үзүүтэй шигүүргэй, оройтой замбууланай онгосо Уррай Солон дээрэ бууба гэжэ ЮПИ агентствын корреспондент Москвада телеграфар мэдээлэ.

«Венера-4» гэжэ замбууланай онгосын дохоннуудай үгэхээр болонхой байхада, дахал дохоннууд абадаг боллоо. Эрдэмтэй наһанжаман Фроелын онгосин планетэ дээрэ буулгадан приборуудтай ракетын дамжуулан дохёо болонго гээд агентстванууд Москва ба Лондонһо мэдээсэхэдэ тэмдэглэнэ.

Планетэнүүд хоорондын харилсаа холбоной Британска бүлгэмэй вице-президентын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, октябриин 18. (ТАСС). Уррай Солон дээрээ советскэ «Венера-4» гэжэ автомат станицин науща материалнуудые амжалтагайгаар дамжуулаха хадаа «Үнхөөрөөл гайхамнагга туйладала болонго» гээд Планетэнүүд хоорондын харилсаа холбоной Британска бүлгэмэй

вице-президент Гэтленд ТАСС-ай корреспонденттэ мэдүүлэ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленин, 35. Телефоны: редактора—54-94 приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-78, отделе: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, исем в рабочекоров—67-81, информация—34-05, общественная приёмная—56-62, материальное бюро—57-63, фотоаппаратура вете Министров БурАССР.—33-61.